

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
مرکز تحقیقات بیماریهای دهان و دندان
مرکز مولفه های اجتماعی موثر بر سلامت دهان و دندان
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه
جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

عنوان
ارزیابی رابطه فاکتورهای رفتاری- اجتماعی و پوسیدگی دندانی در
کودکان ۳ تا ۶ ساله شهر کرمان در سال ۱۳۹۵

اساتید راهنما
سرکار خانم دکتر فاطمه السادات سجادی
سرکار خانم دکتر ملوک ترابی پاریزی
سرکار خانم دکتر زهرا سالاری

پژوهش و نگارش
بهشاد شمس المعالی

شماره پایان نامه: ۹۵۱

سال تحصیلی: ۱۳۹۵

چکیده ی فارسی

زمینه و هدف: پوسیدگی دندان یک بیماری چند عاملی است که اتیولوژی پیچیده ای دارد. فاکتورهای اجتماعی-رفتاری در پوسیدگی دندانی نقش مهمی دارند. هدف از این مطالعه ارزیابی رابطه فاکتورهای رفتاری اجتماعی و پوسیدگی دندانی در کودکان ۳ تا ۶ ساله شهر کرمان بود.

روش کار: در این مطالعه مقطعی (توصیفی-تحلیلی) ۸۵۷ کودک ۳ تا ۶ ساله شهر کرمان شرکت داشتند. ابزار جمع آوری داده ها در این مطالعه، معاینه کلینیکی و فرم جمع اوری داده ها بود. فرم جمع اوری داده ها شامل ۲ بخش بود؛ بخش اول اطلاعات دموگرافیک کودک (سن، جنس، والد تکمیل کننده پرسشنامه) و ثبت dmft کودک بود و بخش دوم سؤالات مرتبط به عوامل اجتماعی-رفتاری کودک و والدین بود که در چهار حیطه عوامل خطر محیطی، عوامل خطر اجتماعی-فرهنگی، عوامل رفتارهای پرخطر و عوامل سیستم خدمات سلامت دهانپراحی شده بود. در نهایت داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS ۱۹ و آزمونهای آماری، ANOVA، آزمون تعقیبی توکی و t-test و مدل رگرسیون لجستیک تجزیه و تحلیل شدند. سطح معنی داری ۰,۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها: نتایج نشان داد که ۴۵۶ نفر از شرکت کنندگان دختر و ۴۰۱ نفر پسر بودند. میانگین سن افراد در این پژوهش 11.0 ± 4.76 سال بود. تکمیل کننده فرم ۱۳,۵٪ پدر، ۸۵,۳٪ مادر و ۱,۲٪ مشترک بودند. میانگین شاخص dmft با سطح سواد و شغل والدین رابطه معنی دار داشت ($Pvalue < 0.05$). بین مصرف شیر در خواب شبانه، مصرف شیرینی و بیسکویت، استفاده از مسواک و نخ دندان با میانگین شاخص dmft ارتباط آماری معنی دار مشاهده شد ($Pvalue < 0.05$). همچنین بین سن کودک با میانگین شاخص dmft ارتباط معنی دار وجود داشت ($Pvalue < 0.05$).

نتیجه گیری: با وجود تغییرات اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و بهداشتی درمانی طی سالیان اخیر اما هنوز فاکتورهای رفتاری-اجتماعی با میزان پوسیدگی دندانی در کودکان پیش دبستانی رابطه مستقیم دارد.

لغات کلیدی: پوسیدگی دندانی، فاکتورهای رفتاری-اجتماعی، کودکان پیش دبستانی

Abstract: Dental caries is a multifactorial disease that have a complex etiology. Socio -behavioral factors have an important role in dental caries. The aim of this study was evaluation of relationship between socio - behavioral factors and dental caries in 3-6 years old children at Kerman.

Method: In this cross- sectional (descriptive-analytic) study, 804 children of 3-6 years old were participated. Clinical examination and data collected form were used for collection the data. The data collected form included two parts: Part one was included demographic information of child (age-gender-parent who answers to questions) and the record of child's dmft. Part two was included question related to socio - behavioral factors of child and parent which were designed according to four domains: environmental risk factors, socio-cultural risk factors, high risk behavioral factors, and factors of oral health services system. At last the data were analyzed by using of SPSS¹⁹ statistical software and statistical tests include ANOVA, post hoc tukey, t - test and logistic regression models. The Significance level was considered 0.05.

Results: The results showed that 406 participants were girls and 398 were boys. The mean of age of children were, 4.76 ± 1.04 . 30% of parents who completed the data form were fathers while 40.3% were mothers and 29.7% were filled together with mother and father. There were a significant relationship between the mean of dmft and parental educational level and occupation. (pvalue<0.05) Statistical significant relationship were observed between overnight, milk consuming, consume of sweets and biscuits and brushing and flossing with mean of dmft index (pvalue<0.05)

Conclusion: there is a direct relationship between socio - behavioral factors and level of dental caries in preschool children.

Keywords: dental caries, socio - behavioral factors , preschool children